

Vrijheid, bestemming en de ziel

Wat is de zin van het leven?

OSHO

BBNC
uitgevers

Amersfoort, 2014

Inhoud

I Het mysterie van ‘Wie ben ik?’	15
Ik ben voor mezelf een vraag. Ik weet niet wie ik ben. Wat moet ik doen? Waar moet ik naartoe gaan?	15
Ik heb vaak het gevoel dat ik iets wat ik zou moeten doen, niet doe, of dat ik iets doe wat ik niet zou moeten doen; dat iets moet veranderen en gauw ook – de ongerustheid van een schooljongen dat ik niet slaag, dat ik kan worden weggestuurd.	20
Ik ben altijd bang alleen te zijn, want als ik alleen ben, begin ik me af te vragen wie ik ben. Ik heb het gevoel dat als ik dieper onderzoek verricht, ik zal ontdekken dat ik niet degene ben die ik geloofde dat ik de afgelopen 26 jaar was, maar een wezen dat aanwezig was op het moment van de geboorte en misschien ook het moment daarvoor. Om de een of andere reden maakt dat me ontzettend bang. Het voelt als een soort krankzinnigheid en het leidt ertoe dat ik mezelf in uiterlijke dingen verlies om me veiliger te voelen. Wie ben ik en vanwaar die angst?	32

Ik heb vragen, maar ze zijn nooit volledig, en ik weet
niet hoe ik ze moet stellen. 39

2 Op zoek naar de zin 47

Wat wil ik? 47

Heeft het leven enige zin? 56

Waarom wil iedereen pretenderen te zijn wat hij niet
is? Wat is de psychologie erachter? 76

3 Zelf, geen-zelf en reïncarnatie 91

Ik heb het idee dat het christelijke concept van de
ziel hetzelfde is als wat jij bedoelt met degene die
de toeschouwer is. Waarom sprak Jezus niet over de
mogelijkheid van reïncarnatie van de ziel? Dat lijkt
een verschil tussen oosterse en westerse religies te zijn.
Kun je daar iets over zeggen? 91

Een vriend van mij die doctor in de informatica is en
wiens dissertatie over kunstmatige intelligentie ging,
zegt dat de mens een biochemische computer is en
verder niets. Boeddha heeft gezegd dat alle dingen
samengesteld zijn en dat er geen zelf, geen ziel, geen
geest, geen 'ik' is, wat overeen lijkt te komen met het
gezichtspunt van mijn vriend. Kun je me alsjeblieft
helpen, want ik voel dat er iets aan deze visies
ontbreekt, maar ik kan dat zelf niet zien. 101

Hoe kun je onderscheid maken tussen verlichte
eigenliefde en egomanie? 105

Ik heb je horen zeggen dat Boeddha niet over God
sprak omdat het niet bewezen kan worden. Maar bij
de volgende aanhaling spreekt hij over andere levens
en reïncarnatie. Hoe past dit in een wetenschappelijk
feit? Boeddha zegt dat er geen ziel is. Wat is het dat
na de dood overblijft? Wat is reïncarnatie? Ik begrijp
vaag dat het 't vormeloze kan zijn dat overblijft, maar
kan dat een individuele entiteit hebben? Dezelfde golf
wordt niet opnieuw geboren.

110

Is er iets waar een zoeker naar moet vragen, of gebeurt
alles vanzelf?

133

4 Bestemming, lot en karma **137**

Zijn onze levens van tevoren bepaald of niet? 137

Is de mate van spirituele vooruitgang van tevoren
bepaald? Of is het leven een reeks uitdagingen en
mogelijkheden zonder dat er iets over het resultaat
bekend is? 146

Waarom lijden oprechte, zachtaardige en vriendelijke
mensen en worden ze verwaarloosd? Waarom floreren
sluwe, hebzuchtige en slechte mensen en worden ze
gerespecteerd? Is dat het resultaat van het karma van
hun vorige leven, hun lot? 149

Zijn er geen argumenten voor aan te voeren dat er
niet moet worden ingegrepen in karma, met zijn
natuurlijke krachten van oorzaak en gevolg? Of is het
ook de weg van het bestaan om zo'n mogelijkheid
binnen het bereik van de zich ontwikkelende wereld,
de zich ontwikkelende ziel te brengen? 151

Er is een soefgezegde dat luidt: 'Geen enkel mens kan zijn lot vermijden. Dit is een wereld van beperkingen – gezegend zijn zij die de smaak van het onbegrensde proeven, ondanks dit feit.' Een beroemde astroloog en componist, Dane Rudhyar, die een vriend was van George Gurdjieff, zei: 'Het oude idee van astrologie – dat ervaring mensen overkomt – is niet waar. Integendeel, mensen overkomen hun ervaring.' Het is mijn waarneming dat elke astroloog die moedig genoeg is, erachter zal komen dat Gurdjieff gelijk heeft als hij zegt: 'De mens is een machine.'

158

5 Op zoek naar vrijheid

167

Ik heb je ooit horen zeggen dat misbruik van vrijheid schadelijk is. Hoe kan vrijheid verkeerd worden gebruikt?

167

Lange tijd heb ik wanhopig naar spirituele waarheid gezocht. Ondanks wat volgens mij veel echte spirituele ervaringen waren, bleef ik ontevreden en wanhopig. De laatste tijd zijn mijn vurige verlangens naar spirituele ervaring en de vruchten van die ervaringen langzaam verdwenen. Tegenwoordig geniet ik gewoon van het dagelijks leven en van alles wat ermee te maken heeft – een smakelijke maaltijd, een wandeling in de natuur, hartelijk lachen met een geliefde enzovoort.

174

Begin ik lui te worden op de weg naar verlichting? Zou je iets willen zeggen over het verschil tussen in slaap vallen en loslaten?

Is stil zitten, niets doen, het gras zien groeien – en misschien in slaap vallen – echt genoeg?	178
Ik heb je eens horen zeggen dat we ons eigen leven, onze eigen hel en ellende creëren en dat wij verantwoordelijk zijn. Als stil zitten echt genoeg is, wanneer komt ‘inspanning’ of ‘discipline’ dan in het spel? En als we iets doen, wat ‘doen’ we dan? Kunnen we wel iets doen of droom ik alleen maar dat ik iets doe? Ergens ben ik er heel erg moe van. Maar kom ik dan uiteindelijk in een toestand van lethargie en onverschilligheid, waarin ik helemaal geen liefde of schoonheid kan zien?	
Is er een andere weg zonder dood en onzekerheid?	186
Ik ben verward over het verschil tussen individualiteit en persoonlijkheid. Wat blijft er na het vertrek van het ego over van het individu, als er al iets overblijft?	193
Hoe kunnen we geïntegreerd worden?	198
Nawoord	211
Over de auteur	215

INLEIDING

De mens is een zoektocht – geen vraag, maar een zoektocht. Een vraag kan intellectueel worden beantwoord, maar een zoektocht moet existentieel worden volbracht. Het is niet zo dat we enkele antwoorden op enkele vragen zoeken, we zoeken naar een antwoord op ons zijn.

Het is een zoektocht, omdat vragen over anderen gaan. Een zoektocht gaat over onszelf. De mens zoekt zichzelf. Hij weet dat hij *is*, maar hij weet ook dat hij niet weet *wie* hij is. Daarom begint er meteen na de geboorte een groot onderzoek in de diepste kern van elk mens. We kunnen dat onderzoek onderdrukken, we kunnen dat onderzoek verleggen, we kunnen dat onderzoek vervangen door andere onderzoeken, maar we kunnen het niet doden. Het kan niet worden gedood omdat het inherent is aan de menselijke natuur. Het is inherent aan het bewustzijn te weten wat het is.

Dat onderzoek is onze natuur en tenzij het wordt voltooid, blijven we zoeken. Natuurlijk zijn er 999 manieren om het verkeerd te doen en is er maar één manier om het goed te doen – dus is het een riskante zoektocht. Het is niet eenvoudig; het is erg complex – en het komt heel weinig voor

dat iemand het bereikt. Maar zolang je het niet bereikt, zul je vertwijfeld en verward doorgaan. Je zult een roepende in de woestijn blijven. Je zult niet weten wat vreugde is. Als je jezelf niet kent, hoe kun je dan vol vreugde zijn? En je zult niet weten wat zegening is. Als je jezelf niet kent, is er geen zegening.

Je zult woorden horen als 'tevredenheid', 'verrukking', maar het zullen woorden blijven. Ze zullen voor jou geen enkele inhoud hebben. De inhoud moet door je ervaring worden geleverd. Het zullen lege woorden blijven, ze zullen veel lawaai om je heen creëren, maar ze zullen niets betekenen.

Zoeken is inherent aan de menselijke natuur. Maar dan komt het probleem dat er veel manieren zijn om te verdwalen. Hoe kun je de juiste weg vinden?

Carlyle heeft gezegd: 'Het ongeluk van de mens heeft zijn bron in zijn grootheid. Want er is iets oneindigs in hem en het lukt hem niet zichzelf helemaal in het eindige te begraven.'

Er is iets in jou dat hoger is dan jij, groter dan jij, en er is geen manier om het ergens in het eindige te begraven. Je kunt het in je eigen leven zien. Je kunt geld en macht zoeken, maar telkens als je daarin slaagt, zul je merken dat je hebt gefaald. Telkens als je slaagt, zal het succes je niets anders opleveren dan het besef van de mislukking. Het geld is er, maar je bent net zo ontevreden als daarvoor, of zelfs nog ontevredener. De macht is er en je bent net zo machteloos als daarvoor. Niets maakt je bewuster van innerlijke armoede dan rijkdom – vanwege het contrast. Je kunt zien dat er aan de buitenkant rijkdom is, maar vanbinnen ben je een bedelaar, die nog steeds verlangt en vraagt en hunkert en zoekt.

Aan de ene kant lijkt dat een vorm van ongeluk te zijn – de ellende van de mens. Aan de andere kant is het zijn grootheid. Carlyle heeft gelijk als hij zegt dat het ongeluk van de mens zijn bron in zijn grootheid heeft. Wat is deze

grootheid? Deze grootheid is het menselijk vermogen zichzelf te overtreffen, voorbij zichzelf te gaan, een ladder van zijn leven te maken, uit zichzelf te springen. Zolang je die sprong niet hebt gemaakt, leef je in een woestijn; niets zal daar ooit bloeien. Je kunt alle mogelijke pogingen doen, maar de woestijn zal een woestijn blijven; je zult er nooit bloemen tegenkomen.

Die bloemen beginnen pas te groeien als je bent begonnen ergens dicht bij de waarheid te komen. Dat is de zoektocht. De zoektocht is dat de mens ernaar verlangt God te worden. De zoektocht is dat de mens waarheid wil worden. Je wilt het voelen – ‘ik ben de waarheid’. Niets minder dan dat zal jou ooit voldoening geven.

Het mysterie van 'Wie ben ik?'

'Wie ben ik?' moet in de verste uitboeken van je wezen worden gevraagd. Die vraag moet in jou weerklinken. Hij moet in jou vibreren, hij moet pulseren in je bloed, in je cellen. Het moet een vraagteken diep in je ziel worden. En als de geest stil is, zul je het weten. Niet dat je het een of ander antwoord in woorden zult krijgen, niet dat je in je notitieboek zou kunnen schrijven: 'Dit is het antwoord.' Niet dat je tegen iemand zou kunnen zeggen: 'Dit is het antwoord.' Als je het tegen iemand kunt zeggen, is het niet het antwoord. Als je het in een notitieboek kunt opschrijven, is het niet het antwoord. Als het echte antwoord komt, is het zo existentieel dat het niet is uit te drukken.

*Ik ben voor mezelf een vraag. Ik weet niet wie ik ben.
Wat moet ik doen? Waar moet ik naartoe gaan?*

Blijf bij de vraag. Doe niets en ga nergens heen; en begin niet in enig antwoord te geloven. Blijf bij de vraag.

Dat is een van de moeilijkste dingen om te doen – bij een vraag blijven en niet naar het antwoord zoeken. Omdat de geest erg listig is, kan hij een verkeerd antwoord bieden. Het